

Midwest Inter-
Library Center
5721 Cottage Grove Ave
CHICAGO, ILL., 60637

NAUJIEENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIEENOS

Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100

Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVI

Price 10c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Kovo-March 18 d., 1970 m.

Kaina 10c

6

PRADĖS TIRTI KUBOS ITAKA JAV JAUNIMUI

1970 M. CENSAS PARODYS, KIEK YRA ŽMONIŲ JAV TAUTINĖSE GRUPĖSE

1970 metų census duos svarbią ir naudingą informaciją apie milijonus amerikiečių, kilusių iš kitų kraštų ir apie Amerikos žmonių rasines ir etnines kilmės. Taip paskelbė JAV-ųjų Komercijos Departamento Censo Biuras.

Census bus pradėtas 1970 m. balandžio 1 d. Kiekvienas asmuo bus paklaustas, kokios jis yra rasės ir spalvos. Tam tikra gyventojų dalis bus klausta, iš kurio krašto ji yra kilusi ir kur gimė jų tėvai, bei kokia kalba yra vartojama namie.

Prieš pat balandžio 1 d. kiekviena šeima gaus pašto censo anketa, kurią ji bus paprašyta užpildyti. Pagal instrukcijas išpildyta anketa turės būti arba paštu pasiųsta arba atiduota Censo Biuro atstovui, kuris atvyks jos pasiimti. Visa censo gauta informacija bus laikoma paslaptyste. Informacija bus naudojama tik statistikai ir bus prieinama tik Censo Biuro valdininkams. Ji niekad nebus naudojama pakenkti asmeniui ar jo šeimai. Kiekvienas Censo Biuro valdininkas turi prisiekti, kad niekad neišduos informacijos apie asmenį ar jo šeimą.

1960 m. Censas parodė, kad daugiau kaip 33 milijonai JAV gyventojų buvo užsieniečių kilmės. Į tą skaičių įėjo 9 milijonai gimusių užsienyje ir 24 milijonai, turinčių vieną ar abiejų tėvų užsienyje. Nauji 1970 m. censo skaičiai parodys, kiek yra asmenų kiekvienoje JAV tautybėje, kiekvienoje JAV valstijoje ir didmiestyje.

Į 1970 metų censą bus įtraukti visi asmenys gyvenantieji JAV

Pagal Censo Biurą, JAV-ųjų Komercijos Departamento agentūrą, kiekvienas asmuo, gyvenantis JAV-ėse, nežiūrint jo pilietybės, bus įtrauktas į 1970 metų censą.

JAV-ųjų Konstitucija reikalauja, kad Censas būtų pravestas kas dešimt metų. Jis yra vykdomas jau nuo 1790 metų. Censas anksčiau nustatydavo kiekvienos valstijos reprezentaciją Kongrese ir vietinių apylinkių reprezentaciją valstijų legislatorijoje. Pagal jį kasmet ir federalinius fondus buvo paskirstyti keli milijonai dolerių mokykloms, darbo galimybių pagerinimui, nepasiturinčių pagalba ir sveikatos tarnyboms. Censas parodo, kiek kiekvienos etninės grupės žmonių gyvena JAV-ėse, kiekvienoje valstijoje ir didmiesčiuose.

Prieš balandžio 1 d. kiekviena šeima paštu gaus censo anketa ir šeimos galva turės užpildyti ją ir atsakyti į klausimus, liečiančius kiekvieną šeimos narį, namą ar butą, kuriame ji gyvena. Daugumas klausimų gali būti atsakyti pieštuku (Censo Biuras prašo kiekvieną vartoti pieštuką, o ne plunksną), pažymint tašku reikiamame ir nurodymame apskritime. Šis taškas bus užrašytas elektronine mašina, kurios pagalba galima greičiau tabuliuoti skaitmenis.

Gauta censo informacija yra labai vertinga, ir yra be galo svarbu, kad ji būtų pilna ir tiksli.

SALISBURY. — Šveicarija irgi nutarė uždaryti savo konsulatą Rodezijoje, kur dabar liko tik Portugalijos, P. Afrikos ir Graikijos atstovybės.

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Jau nustatyta, kad Amerikos prekinį laivą į Kambodiją pasuko, ginklu grąsindami kapitoniui, du Kalifornijos hipiai Clyde McKay ir Alvin Glatkowsky. Vienas buvo karininkų valgomąjo patarautojas, kitas pečkūrys. Į Tailandiją atvykusi "Columbia Eagle" laivo įgula pasakoja, kad tie du jaunuoliai visą laiką vartojo kažkokius pilules ir rūkė marijuaną. Įgulos manymu, jie nieko apie politiką neišmano.

KALKUTA. — Komunistų dominuojama Vakarų Bengalio provincijos vyriausybė iširo, pasitraukus iš koalicijos kelioms kitoms partijoms. Komunistai pradėjo organizuoti demonstracijas ir riaušes. Kalkutoje daug užmuštų ir sužeistų. Buvusioje vyriausybėje policijai vadovavo komunistų vadas, sekas Kinijos liniją. Kita komunistų grupė, Maskvos pasekėjai, paskelbė kartu su kitomis 9 partijomis, kad ji su kairiaisiais komunistais į koaliciją nebeis. Kalkuta atkirsta neramumų nuo likusių Indijos. Lėktuvai nesikenda, traukiniai sustojo. Miesto gatvėse demonstruoja minios žmonių su raudonomis vėliavomis.

HELSINKIS. — Suomijoje pirmą kartą po ilgų socialistų valdymo metų dešiniojojo sparno partijos kartu su centro partija galėtų sudaryti vyriausybę be socialistų ir komunistų.

WASHINGTONAS. — Valsitybės departamentas paskelbė, kad bus atšaukti suvaržymai amerikiečiams važiuoti į komunistinę Kiniją. Bus išleidžiami visi, kurie važiuoja legaliais tikslais. Suvaržymai keliautojams į Kubą, Šiaurės Vietnamą ir Šiaurės Korėją bus palikti. Varžytis atleidimas kelionėms į Kiniją laikomas politiniu gestu, stengiantis pagerinti Washingtono santykius su Pekino režimu.

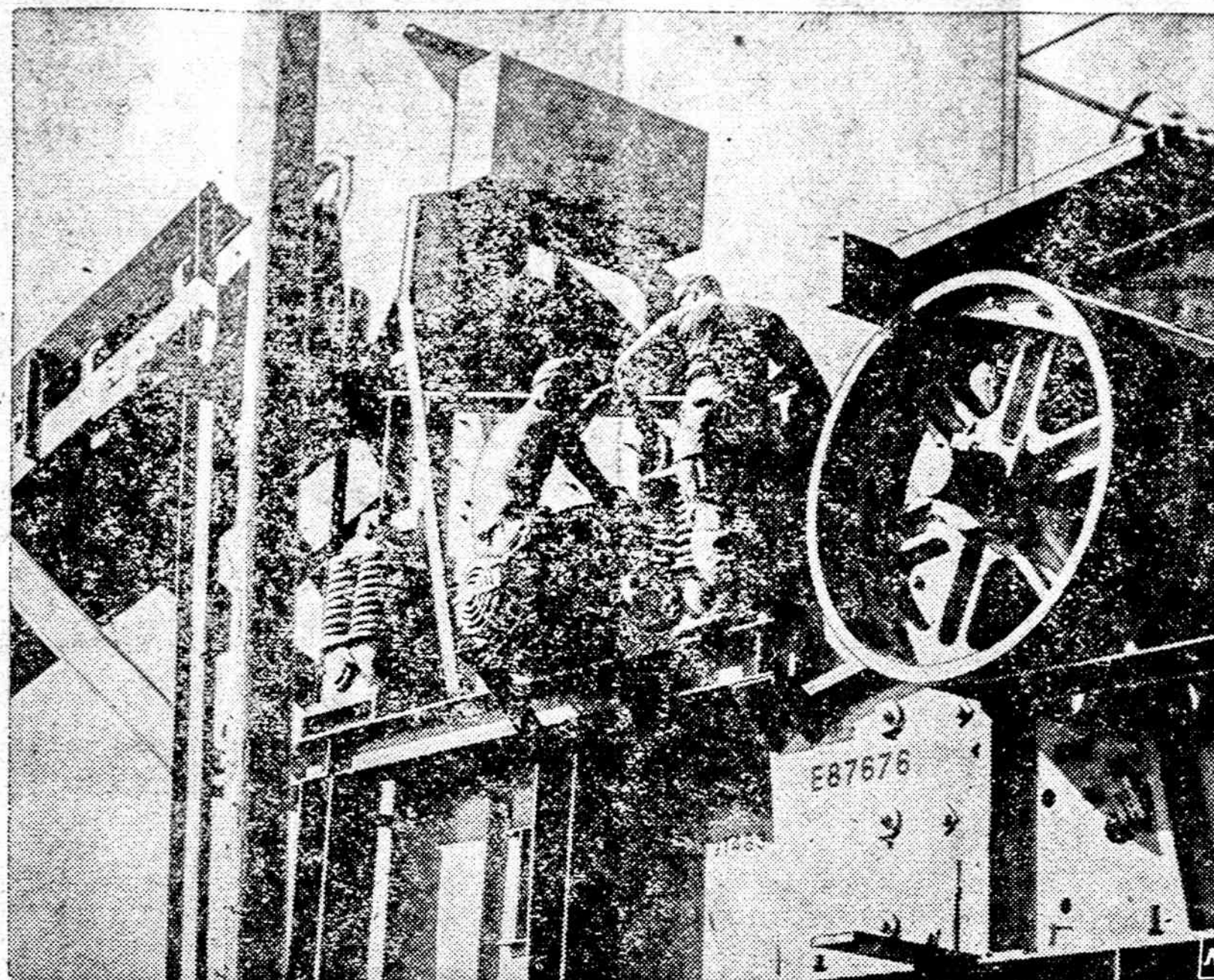
LONDONAS. — Vakar Britanijoje streikavo uostų darbininkai, o šiandien — vieno didžiausių Europos aerodromų Heathrow ugniaagesiai. Susisiekimo trukdymas gali pakenkti Britanijos eksportui.

TOKIO. — Expo-70 parodoje, Japonijoje sovietų paviljonas siūlo japonams, kurie atsakys teisingai į klausimus apie sovietų istoriją ir apie Lenina, nemokamas keliones po Sovietų Sąjungą.

Kiek nusikaltimų?

WASHINGTONAS. — FBI paskelbė 1969 metų Amerikos nusikaltimų apžvalgą, kuri rodo, kad nusikaltimų padaugėjo 11 nuošimčių. Policija tik apie 20% visų nusikaltimų išaiškino. Ypač daug padaugėjo ginklų apipilešimui gatvėse — net 16%.

Nusikaltimų padaugimas 11% yra mažiausias pakilimas per 4 metus, užpėnai tas pakilimas buvo 17%. Nusikaltėlių suėmimų pernai buvo 7% daugiau. Žmogžudysčių buvo 7% daugiau. Prievartavimai pakilo 16%.

Pietų Vietname amerikiečiai montuoja didelę akmenimis malti mašiną. Vietname statoma daug naujų kelių. Panašios mašinos gamins tiems keliams reikalingą akmenų skaldą ir asfaltą.

KAMBODIJOS DALINIAI DRAUGE SU VIETNAMEČIAIS MUŠA VIET CONGA

CHAU DA. — Kambodijos kariuomenės daliniai puolė Viet Congo komunistų karinę bazę An Phu rajone, prie Pietų Vietnamo sienos. Kambodijos dalinių vadas radijo bangomis palaikė ryšį su Pietų Vietnamo kariuomenės artilerija, kuri apšaudė komunistų pozicijas Kambodijoje ir tuo būdu padėjusi Kambodijos dalinių agresyvumui puolant komunistus. Penkios kambodiečių pėstininkų kuopos pirmą kartą atvirai bendradarbiavo su pietų vietnamečiais prieš komunistus. Puolime dalyvavo ir Pietų Vietnamo lėktuvai, žvalgydami Viet Congo judėjimą ir derindami artilerijos veiklą bei abiejų kariuomenių žygius.

Kambodijoje vakar vėl vyko demonstracijos prieš komunistų įtaką Kambodijos teritorijoje. Jauni demonstracijų dalyviai nešiojo plakatus: "Viet Cong, važiuokite namo!" Kambodijos spauda praneša, kad iš Šiaurės Vietnamo ambasados išplėtos dokumentų spintosose buvo rasta ir nemažai Amerikos dolerių banknotų, policija radusi sugėdusių 100 dol. banknotų.

Princas Sihanoukas Maskvoje užsibuvo ilgiau, negu buvo numatęs. Vakarietis turėjo išskirti į Kiniją. Pekino radijas pareiškė, kad Kambodija ir Kinija yra draugai, Kinija remianti Kambodijos neutralumą.

Šiaurės Vietnamas nieko nepranešė apie Kambodijos vyriausybės reikalavimą išvežti komunistų įtaką. Hanojaus radijas, pranešdamas apie numatytą 8. Vietnamo pasitarimą su Kambodijos valdžia, mini tikėtai Amerikos pastangas įtraukti Kambodiją į "imperialistų stovyklą".

Kambodijos daliniai keturias valandas susišaudė su vienu komunistų daliniu. Iš Tailandijos pranešama, kad Kambodijos kariuomenės daliniai išvežti nuo Tailandijos pasienio, siekiant su stiprinti Kambodijos įtaką su komunistais.

Pasibaigus Kambodijos princui Sihanoukui pasitarimams su sovietų vadais, buvo paskelbtas pareiškimas, kuriame sovietų vyriausybė pakartoja savo pagarbą Kambodijos neutralumui ir pabrėžia, kad Kambodijos vyriausybė, vadovaujama Sihanouko, gali toliau tikėtis sovietų paramos kovose su imperialistų

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

• Vakarietis Čikagoje pirmiūnėse rinkimuose balsavo labai nedidelis nuošimtis balsuotojų.

• Pentagonas paskelbė, kad ryšium su amerikiečių dalinio nekarine laikysena My Lai kaime 1968 metais, kur žuvo nemažas skaičius civilių, buvo apkaltinti dar 14 karininkų, jų tarpe du generolai. Jie visi padėjo nuslėpti dalinio nusikaltimus. Vienas generolas, dabar tapęs West Point karo mokyklos viršininku, pasitraukė iš pareigų.

• Kalkutos riaušėse jau žuvo 22 asmenys. Indijos valdžia paskelbė karo stovį.

• Amerikos amunicijos laivas vis dar Kambodijoje. Jo kapitonas išvyko į sostinę prašyti, kad valdžia laivą išleistų. Du jūreiviai, kurie laivą privertė plaukti į Kambodiją, laikomi suimti Sihanoukvilleje.

• Šiaurės Vietnamo daliniai Laose iš dviejų pusių pradėjo puolimą Sam Thong kryptimi. Mieste yra svarbi karinė bazė ir sandėliai. Ligoninė jau buvo įvežta. Padėtis esanti rimta.

• Egipto laikraštis Al Ahram sako, kad Izraelis vėl samdo žydų kilmės amerikiečių lakūnus, kurių apie 80 dalyvavo 1967 metų karo veiksmuose. Jiems dabar siūlomos didelės algos — 1,000 dolerių per mėnesį daugiau, negu jie gavo 1967 m.

• Kinija pareiškė protestą Amerikai dėl vieno karinio laivo įplaukimo į kinų vandenį prie Hainano salos.

• Jordano karalius Hussein lankosi Pakistane, kur jis nori gauti daugiau paramos kovoje prieš Izraelį.

• Italijoje naują vyriausybę bando sudaryti buvęs ministeris Fanfani.

• Prezidentas Nixonas atleido varžtus statybos pramonei ir paskyrė naują lėšų statybos skatinimui.

• Airijos naujas ambasadorius Baltuose Rūmuose vakar įteikė savo kredencialus ir šv. Patriko dienos progą apdovanojo prezidentą Nixoną šamroko puokšte.

SENATORIUS SAKO: KUBOJE RUOŠIA JAV JAUNIMO REVOLIUCIJOS VADUS

WASHINGTONAS. — Senatorius James Eastland, demokratas iš Mississippi, kuris yra ir senato Vidaus Saugumo pakomitečio pirmininkas, pirmadienį savo kalboje atkreipė senato dėmesį į amerikiečių, kurie važiuoja į Kubą, pavojų Amerikos saugumui. Jaunuoliai Kuboje yra indoktrinuojami komunistinėje dvasioje ir paruošiami puliti ir sunaikinti Amerikos vyriausybę ir institucijas, — pasakė senatorius, kuris ateityje rengiasi savo komitetui pranešti šiuo klausimu platų apklausinėjimą.

Izraelių žygis giliai Sirijoje

JERUZALĖ. — Izraelio daliniai, helikopteriais nugalėdami giliai į Siriją, apšaudė kariuomenės bazę ir susprogdino elektros linijos bokštą. Visi izraelitai be nuostolių sugrįžo į savo bazines. Sirija paskelbė, kad užmušti 4 kareiviai ir 14 sužeistų.

Izraelių puolimas įvyko 20 mylių už Damasko. Izraelio valdžia paskelbė, kad prie Sirijos pasienio padažnėjo paliaubų laužymas. Nuo 1967 metų paliaubų sirai jau 148 kartus puolę Izraelį, izraelių žygis į Siriją buvęs atsakymas į tuos puolimus.

Susprogdintas 80 pėdų elektros bokštas nutraukė energijos tiekimą į Sirijos sostinę Damaską.

Greit paskelbs apie ginklus Izraeliui

JERUZALĖ. — Izraelio ambasadorius Washingtono, po kelių dienų pasitarimų su Izraelio vyriausybe, sugrįžo į Ameriką. Jam pavesta slapta tartis su JAV vyriausybe dėl Amerikos ginklų pardavimo. Anksčiau Izraelio vyriausybė mėgdavo viešai skelbti apie gaunamus iš Amerikos ginklus, tačiau Amerika pageidauja, kad ginklų sutartys būtų slapta aptariamoms.

Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius paskelbė, kad dar šią savaitę prezidentas Nixonas paskelbs savo sprendimą dėl Izraelio prašomų karo lėktuvų.

Paminėjo M. Gustaitį

Okup. Lietuvos spauda paminėjo poeto pedagogo Motiejaus Gustaičio 100-sias gimimo metines (vasario 27). Aloyzo Sušinsko straipsnyje "Tiesoje" (vas. 27) pripažįstama, kad M. Gustaitis daug pasidarbavęs Suvalkijos, ypač Dūkijos kultūriname bare. E. Sušinsko poezija "didelių aukštumų nepasiekė, bet jo eilės yra originalios indėlis į lietuvių poezijos lobyną". Nurodyta, kad M. Gustaitis — vienas iš pionierių, kuris praskynė kelius lietuviškosios monografijos.

(E)

LONDONAS. — Britanijoje per savaitę padaroma apie 1,000 legalių abortų. Pakeitus abortų įstatymus į Britaniją atvyksta daug moterų iš Amerikos abortų daryti. Po įstatymų sušvelninimo 1968 metų balandžio mėnesį, padaryta jau 1,300 abortų mergaitėms iki 15 metų amžiaus.

SAN ANTONIO. — Paskutinis Amerikos studentų "sportas" yra ryti gyvas auksines žuvelas. Texas studentas Roger Martinez skelbiasi esąs pasaulio čempionas. Jis per 42 minutes prarijo 225 žuvelas.

Senatorius Eastland nurodė savo kalboje, kad Kuboje jau buvo ir apmokymą praėjo 210 jaunuolių iš JAV-bių. Jie ten vyko kirsti cukrinių nendrių su "Venceremos Brigada". To brigados narius Kuboje lankė Šiaurės Vietnamo delegacija, kuri amerikiečiams pasitikė šūkiu: "Vietnamas nugalės!"

Senatorius pareiškė: "Nereikia didelės fantazijos suprasti, kiek nemalonumų gali padaryti tokie jauni revoliucionieriai, sugrįžę iš Kubos į Ameriką, į jos miestus ir universitetus. Kuboje jie gauna savaitės užtrunkantį apmokymą, kurį praveda gerai paruošti Kubos komunistai, Viet Congo, Šiaurės Vietnamo ir Sovietų Sąjungos delegacijos.

Sen. Eastland nurodė, kad trylikadienį aktyvistai: Jerry Rubin, David Dellinger ir Tom Hayden visi yra Kubos veteranai, po kelis kartus važinėję į Kubą. Šiuo metu Kuboje yra 687 jauni amerikiečiai. "Ne tik galimas daiktas, bet yra visiškai aiškus, pavyojus, kad tie kovingieji revoliucionieriai sugrįžę vykdyt komunistų tikslų, kelti netvarką, suirutes ir revoliuciją. Ne trūkūs senato komitetas pradėti tirti "Venceremos Brigados" vadus ir narius.

Teisingumo departamentas atsisakė komentuoti senatoriaus Eastlando kalbą ir atsisakė pasakyti, ar Kuboje esančių grupės nariai yra registruojami. Daug vyriausybės narių sutinka su senatoriumi Eastlandu dėl Kubos įtakos Amerikos studentų neramumuose. Yra daug ir tokių, kurie galvoja, kad Kubą nedaro jokios įtakos ir nevelkia Amerikos jaunų politinių aktyvistų.

Suomijos rinkimai

HELSINKIS. — Suomijos parlamento rinkimuose socialdemokratai liko stipriausia partija, nors jų atstovų skaičius sumažėjo iš 55 iki 53 vietų parlamente, kuris turi 200 atstovų. Už socialdemokratų balsavo 24,5% visų balsuotojų. Agrarinė centro partija gavo 42 vietas, anksčiau turėjo 50. Komunistų partija gavo 38 vietas, turėjo 41.

Dešinioji konservatorių partija, kuri sudarė opoziciją praėjusioje valdžioje, pakėlė savo atstovų skaičių iš 26 iki 38. Mažąją partiją, kurią remia viduriinė klasė ir smulkūs ūkininkai padidino savo atstovų skaičių iš vieno atstovo iki 8.

Suomijos vyriausybė buvo sudaryta iš socialdemokratų, komunistų ir centro partijos koalicijos. Opozicijoje buvo tik 17% parlamento atstovų. Jei panaši koalicija vėl būtų sudaryta, ji turėtų parlamente 147 vietas.

Suomijos komunistai koalicinėje valdžioje bendradarbiavo su kitomis partijomis. Komunistai yra gerokai susiskaldę. Vienas sparnas net pasmerkė sovietų invaziją Čekoslovakijoje.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA SKT. BALYS VOSYLIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

II-JI METAI

NR. 11 (271)

Matėme tai.

KO NIEKAS NĖRA MATĖS

Filmas, pavirtęs į istorijos dokumentą

J. Bačiūnas, jau nukeliavęs į amžinybę — gyvas visiems laikams

Yra džiaugsmo valandėlių, kurios ateina nenumatytai ir neaukštai, kaip tatau atsitiko kovo 14 d., kada Chicago Jaunimo Centre stebėjome garsinį spalvotą filmą — Penktąją Tautinę Stovyklą, įvykusią 1968 m. vasarą Rako ažuolyne, prie Custer miestelio, Michigan valstijoje.

KAI FOTO MEISTRĄ PAGAUNA KITAS MEISTRAS

Skautininkas kun. Algimantas Kezys, SJ., stovykloje atsisėdęs pakeisti filmo.

Gintaro Placho nuotr.

Nuo filmo pirmojo sumirgėjimo ir stovyklinės dainos garsų, žiūrovų įtampa augta auga ir išleka pakilusi ligi pat pabaigos. Filmas neturi intrigos nei herojų, tačiau žiūrovą pagauna tikroviškai perduota stovyklinė nuotaika: linksmosios ir rimtosios stovyklavimo iškarpos, kurias užfiksavo ne šalta filmų kamera, o judrus menininkas skautininkas kun. Algimantas Kezys, S. J. (PLB-nės Foto Archyvo vedėjas).

Filmas — tai kronika Penktosios Tautinės Stovyklos,

kurioje stovyklavo 1.500 skautų ir skautių ir kurią aplankė 1.000 svečių. Kroniką apjungia du skautininkai (V. Namikas ir M. Jakaitis), kurie žiūrovą vedžioja po visus stovyklos kampelius, kiekvieną rasdami vis kitokią, vis įmantresnę ar būdinęją pagal Lietuvos vietovių ir vardų papročius bei tradicijas. Žiūrovas net svaigsta nuo netikėtų vaizdų, kurie yra nauji

kiekviename žingsnyje, kaip kad yra nauja kasdieninė ir šventadieninė stovyklos programa, kuri nuotaikingai išgyveno anų atsimintinų dienų stovyklautojai, o dabar — filmo žiūrovai. Net Juozas Bačiūnas, kilnaus atminimo Pasaulio Liet. Bendruomenės Pirmininkas, džiaugdamasis stovykla, apgailestavo, kad visas stovyklos džiaugsmas ir grožis — tik dviem savaitėm. „Kad nors trims savaitėm“ — jis sakė, o filme visi jį matėme ir jo žodžius girdėjome.

Atskirų stovyklos vadovybės ir kitų asmenų

įkalbėjimai filme yra autentiški,

ir labai miela klausytis tuoliausių vadovavusių skautininkų baido tembro, juos pačius filme matant. Apžvalginuose pasakojimuose su saikingu ir įtikinamu balsu žiūrovus ypač žavėjo Vytas Jaudoka ir Stasė Jelionienė.

Atvirai tarant, ne tik garsų

Skautininkas LIŪTAS GRINIUS, naujasis Akademinių Skautų Sąjūdžio Vadijos Pirmininkas 1970–1972 metais.

SEŠERI METAI — KAIP VIENA DIENA

Pradžią „M. S.“ Nr. 10

1968 m. pavasarį,

besirušiant V. Tautinei Stovyklai, budžių įgulos vadas ps. R. Kuntzmanas YMCA baseine suorganizavo ir pravedė „Life guard“ kursų Chicago visų trijų tuntu lankytojams. Iš 30, pradėjusių kursų, baigė 11 skautų-čių. Įgulą papildė j. b. J. Jovarauskas, prieš kurį laiką atvykęs iš Australijos. Kaziuko mugėje 1968 m. jūrų budžiai vėl labai sėkmingai pravedė „Lituanicos“ tunto laimės bandymus.

Nuleidus „Perkūno“ jachtą į uostą gegužės 30 d., įgulos nariai įsijungė į V. Tautinės Stovyklos paruošimo darbus. Buvo

efektai, bet ir visa technika, perduodant dainas, muziką ar pokalbius buvo neįtikimai aukšto lygio. Tarytum — kaip paskutinis išradimas. Tokį aiškų, stiprų, be jokių kliūčių garsą gali girdėti tik gerame filmų teatre. „Kada žiūrovas gerai girdi — geriau ir mato“ — yra pasakę prityrę režisieriai. Reikia džiaugtis, kad ir

skautininkas A. Kezys įlipa į prityrusių pakopų,

nes mes jo spalvotus paveikslus matėme dvigubai gražesnius. Nėra lengva išlieti ar išpaskoti visą nuostabią ir džiaugsmą, ką žiūrovai išsinešė širdyse po filmo premjeros. Visų pirma — nuostabią padėką didžiajam (per 40 žmonių) skautininkų kolektyvui ir visiems mieliems talkininkams, dirbusiems chronometriniu tikslumu, kad būtų sukurtas nemirtingas nuostabus lietuviškosios skautijos 50-jų metų dokumentas.

Tik žiūrovas...

LIŪTAS GRINIUS:

PATRAUKTI SIŲ DIENŲ JAUNIMA

Konstruktiviom mintim ir darbais prisidėti prie ISS plėtotės stengiantis gerinti pasikeitimą nuomonėmis, gerinti ryšius, spaudą.

Stiprinti Sąjungos visuomeniską pasipirtį ir finansinius pagrindus.

Jungti visas jėgas lietuviškai skautijai tobulinti, kad ji darytųsi pajėgesnė, ypač kreipiant dėmesį į vadovų naudojimą priemonių pažangumą ir patrauklumą šių dienų jaunimui.

s. fil. Liūtas Grinius, ASS Vadijos Pirmininkas

pastatytas Klaipėdos švyturys, įruoštas uostas, jūrų skautų pastovyklės vieta, ežero maudyklė bei prisidėta prie kitų bendrų LSB Stovyklos darbų. Įgulos narys j. v. s. Br. Juodelis ėjo jūrų skautų Klaipėdos pastovyklės viršin. pareigas V. Tautinėje Stovykloje. Vasaros metu buvo atliktos dvi savaitgalių kelionės canoes ir baidarėmis Wisconsin upe. Darbo šventės 3 dienų kelionės metu buvo prarastas jūrų budžio įreidis, kurį davė Romas Burba ir Leopoldas Kupcikevičius.

Trečioji Chicago tuntu skautiškų žaidimų varžybų šventė 1968 IX 29 Bučo darže, kurią pravedė įgula, pavyko labai gerai. 1968 X 6 ant „Perkūno“ jachtos jūrų skautininko įžodį davė R. Kardas Kunstmanas.

Buriavimo sezonas buvo baigtas spalio 12 d., iš uosto iškeliant „Perkūno“ jachtą. Šiais metais ja buvo išburiuota apie 45 val.

Rudenį naujų įgulos vadų 1969 m. buvo išrinktas ps. Alf. Alčiauskas, įgulai padidėjus 10 kandidatų.

1969 m. sausio mėnesį

Klaipėdos dienos programą Lietuvių Televizijoje suorganizavo ir pravedė įgulos nariai. 1969 m. Kaziuko Mugėje jūrų budžių prarastų „Lituanicos“ tunto laimėjimų pajamos viršijo visas ankstesnes.

Pavasari įgulos nariai v. v. J. Jovarauskas patalpose pradėjo statyti 8 canoes, kurių statyba truko iki liepos mėn. galo. Sezoną vandens kelionės buvo pradėtos 3 dienų budžių šeimų iškylogu gegužės 31 d. canoes Wisconsin upe.

Antroji sezono 2 dienų kelionė canoes įvyko liepos 26-27 d. Wisconsin upe, dalyvaujant 10 laivelių ir 26 asmenims. Trečioji budžių šeimų kelionė 1969 m. įvyko Darbo dienos savaitgalį irgi Wisconsin upe.

Budžiams kandidatams pavaršai paruošus „Perkūno“ nuleidimui, jachtos pirmoji kelionė buvo atlikta Michigan ežere gegužės 24 d. Per sezoną buvo išburiuota „Perkūno“ ir „Vėtra“ apie 80 valandų, ps. A. Alčiauskui išlaikant III klasės jachtos vado egzaminus.

Ketvirtoji įgulos suruosta Chicago skautų-čių skautiškų žaidimų varžybų šventė įvyko rugsėjo 28 d. Bučo darže Willow Springs, ir praėjo labai gerai.

Šeštieji „Prezidento Smetonos“ jūrų budžių įgulos veiklos metai atnešė ir naują jūrų budžių prieauglį, atėjusių iš jūrų skautų L. K. Algimanto laivo. Užbaigiant buriavimo sezoną 1969 X 3 jūrų budžių įžodį davė, valt. A. Regis, valt. R. Vidžiūnas, vair. G. Čepėnas, vair. E. Leipus ir Vyt. Čekanačiūnas, paruošti jūrų budžių kandidatų būrelis globėjo j. v. s. Br. Juodelio.

Išrinkus j. b. v. v. R. Burbą naują „Prezidento Smetonos“ jūrų budžių įgulos vadu

1970 metais,

dešimt iš keturiolikos įgulos narių įsijungė į jūrų skautų

vienetų vadovavimo ir instrukavimo darbą. Trys iš jų yra vienetų vadai, o septyni eina instruktorių pareigas.

Pradėjusi septintos veiklos metus, „Prezidento Smetonos“ jūrų budžių įgula daug dėmesio kreipia į prieauglį, į gausesnius bebrų ir jūrų skautų vienetus, per juos sėkmingai vedant lietuvišką jaunimą. Gyvenant jaunimui bei lietuvių nepalankių laikotarpi, budžių įgula deda visas pastangas kuo daugiau mūsų jaunimo įtraukti į jūrų skautų ir jūrų skautių eiles. Pilname skautiškos šėimos spektre pilnai sutelpta tėvai ir vaikai, bebrai ir žili skautininkai. Kiekvienas turi savo vietą mūsų didžiojoje įguloje, mūsų laivams plaukiant Lietuvos link.

B. Banga

POLARINE ARBA ARKTINE LAPUTĖ

Linkolno žvėryno kovo mėnesio „žvėriu“ atrinkta šiame vaizdelyje matoma žiaurės kraštų lapė, kurios mokslinis vardas yra Alopex lagopus. Šios mažo ūgio laputės gyvena Azijos, Europos ir Amerikos pačiuose šiauriniuose pakraščiuose, kur medžioti nebeauga. Jos gali pakeiti šaltį iki 90 laipsnių žemiau nulio; minta daugiausia lemingais.

KOMUNISTAI UZTERŠĖ NET BAIKALO EŽERĄ

Dziennik Polski Londone cituoja sovietų oficiozo Pravda staigų išgastį dėl gamtos ir aplinkos paaukojimo technokratiškai.

Nurašiusi Volgos upę ir Kaspijos jūrą, kaip visiškai užterštas ir nebeatgaivinamai mirusias, sovietų spauda pradėjo kelti „gvožtą“ dėl Baikalo ežero, kuris irgi esą baigiamas užnuodyti chemikalais iš įvairių fabričių, pastatytų prie Baikalo įtekantių upių. Ežere nepaprastu spartumu išmirstančios žuvys ir nykstanti vandens augmenija. Taip pat atsidiurusios pavojuje dešimčiai milijonų hektarų taigų, o to tikrasis kaltininkas esąs Kremliaus atominis įkarštis.

Jau nuo 1950 metų Baikalas paverstas povandeninių atominių ginklų ir laivų bandymų vieta. Tiems slaptiesiems bandymams visa Buriatijos „respublika“ paversta karine stovykla ir nekeno žeme, ne tik pašalinams, bet ir vietiniams draudžiama.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI „NAUJIEŅOSE“

Su dideliu susidomėjimu yra perkamas ir skaitomas POVILO LAURINAVICIAUS 404 puslapių romanas

BE DRUSKOS

Nieti viršeliai — \$4.00, minkšti — \$3.50. 404 puslapiai.

Knygoje randame gyvai ir vaizdžiai aprašytas Lietuvos kraštas, miestelių, kaimelių ir dvasiškų išgyvenimai ir kit

Romano galima įsigyti arba užsisakyti NAUJIEŅOSE.

Prašome siusti čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIEŅOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608.

GEROS DOVANOS

Šios knygos parduodamos dabar „Naujienose“ su didelėmis nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00
Minkštais viršeliais tik \$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išpūdziai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50

Galima taip pat užsisakyti pašto, atsijuntus čekį arba money orderį.

NAUJIEŅOS,

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

What if we told you to cough up \$18.75 or else?

You wouldn't like it, of course. You see, one of the nice things about buying U.S. Savings Bonds is that you don't have to. That's because you happen to live in a free country where nobody forces you to do anything. Rather, your country asks that you simply consider the many advantages of Savings Bonds.

First of all, if you think they're a get-rich-quick scheme, forget it. Bonds aren't for you. They only pay off in the long haul. For a quick return, there are a lot better ways to make a buck.

They do pay off, however. Handsomely, as a matter of fact.

A little over 4 dollars for every 3 you invest. Plus, the privilege of buying the new 5% Freedom Shares along with your Bonds.

But these are the selfish reasons for buying Bonds. Good, but selfish.

There's one other very important reason why Americans already own over \$52 billion in Bonds.

It's called pride. It just so happens that most Americans still choose to think this is the best piece of real estate going.

If you happen to be one of these Americans who thinks there's something to this country of ours, why not buy into it.

Sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Or go to your bank. And cough up that \$18.75. Please.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

The U.S. Government does not pay for this identification. It is provided as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJIEŅOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

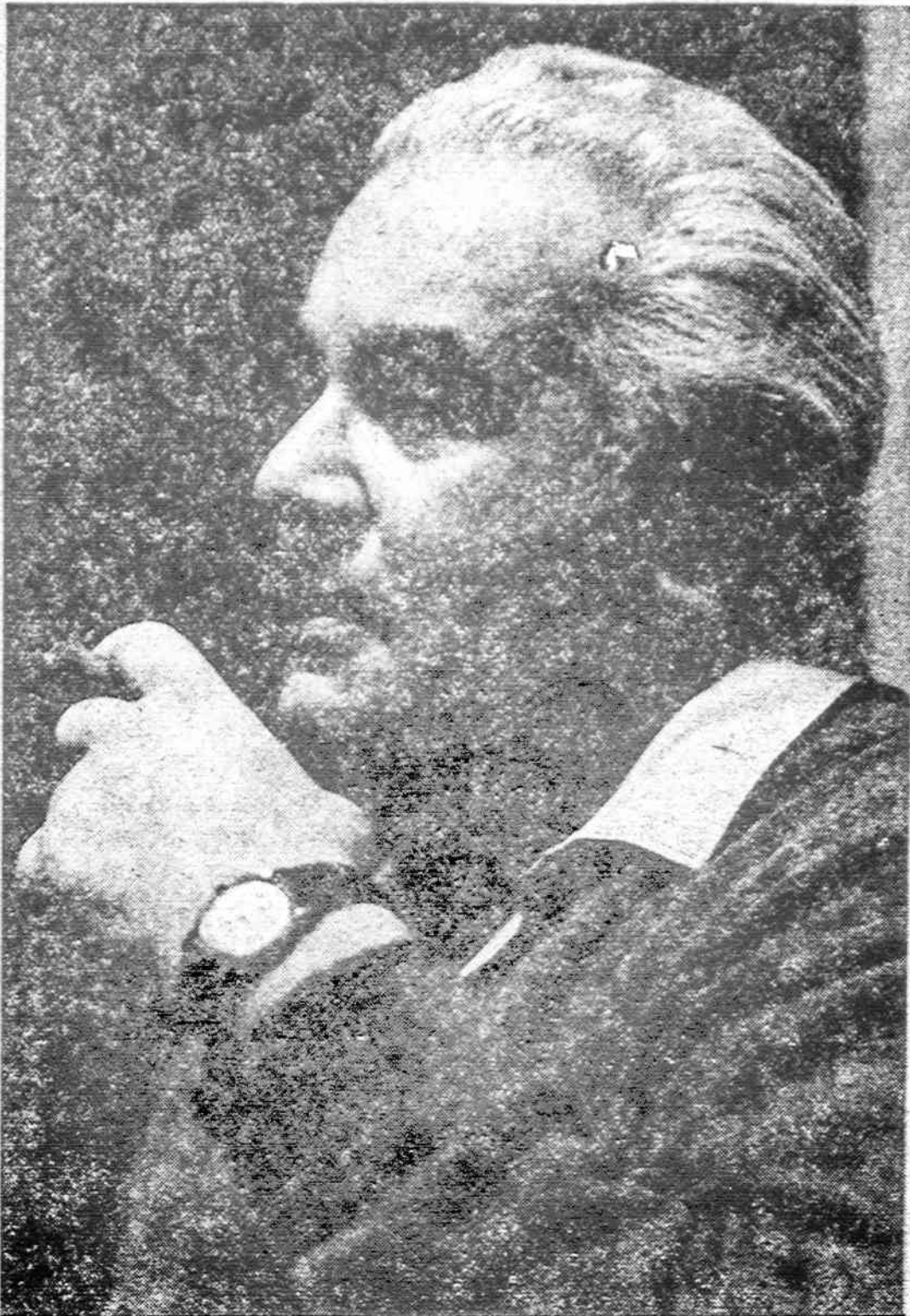
SEŠERIJS „NIDOS“ LAIVO ŪDRYTĖS CHICAGOJE, KLAIPĖDOS DIENOS MINĖJIMO SUEIGOJE

Dovanos jaun. jūrų skautėms įžodį, ruošiasi pasirodyti. Jas stebi „Nemuno“ laivo bebrai su laivo vadu j. ps. R. Kuntzmanu.

M. Jakaitis nuotr.

APIE OPERĄ IR SCENOS MAGIJOS UŽNUODYTUS ŽMONES

Pasikalbėjimas su prof. Vytautu Marijošium

VYTAUTAS MARIJOŠIUS

Šiuo metu daugelio lūpose Giuseppe Verdi vardas. Iki vienos iš jo didžiųjų operų „La forza del destino“ (lietuviškai — „Likimo jėga“, arba „Likimo galia“) pastatymo beliko vos kelias savaitės.

Šioje operoje dainuos mums gerai pažįstami solistai, visi čikagiečiai. Iš daugelio kitų Čikagos Lietuvių Operos pastatymų yra gerai žinomi chormeistrai, akompanuotojas ir dirigentas asistentas. Tik šį kartą pasikeitė pats svarbiausias pastatymo kaltininkas — dirigentas, maestro. Vietoje daugelį metų dirigavusio Aleksandro Kuciūno, „Likimo galia“ diriguos svečias iš už tūkstanties mylių, profesorius Vytautas Marijošius.

Norėdami su naujuoju maestro Naujienų skaitytojus geriau supažindinti, jam davėme (raštu) keletą klausimų. Klausimus ir atsakymus čia tuoj pateiksim. Bet, pirmą, pasinaudoję Lietuvių Enciklopedijos 17-tu ir 36-tu tomiais, duosime truputį biografinių žinių.

Vytautas Marijošius gimė Pa-

rigavimą ir teorinius dalykus. Čia dirigavo radijo simfoninį orkestrą, atlikdamas M. K. Čiurlionio, J. Gruodžio ir J. Pakalnio kūrinius. Vėliau, Prahos valstybinę konservatoriją baigęs laureatu, dirigavo viešą baigimo koncertą, o Prahos radiofonas davė antrą lietuvių kompozitorių koncertą su čekų filharmonijos orkestru. Nuo 1928 m. Kauno Valstybinėje operoje tapo vyriausiu dirigentu ir meno vadovu, tas pareigas eidamas iki 1944 m. vasaros — iki pasitraukimo iš Lietuvos. Yra dirigavęs virš 20 operų, eilę simfoninių koncertų Lietuvoje ir užsieniuose.

I JAV 1948 m. atvykęs, iš karto įvairininkavo N. Anglijoje, 1950 m. išlaikęs reikiamus egzaminus, Hartt College of Music (Hartforde, Conn.) pradėjo dėstyti dirigavimą, partitūros skaitymą ir vadovauti Hartt Youth Orchestra. 1953 m. dirigavo Izraelio kompozitoriaus Marc Lavry simfoninius kūrinius. 1951, 1954 ir 1957 metais dirigavo simfoniniams koncertams Margučio parengimuose Čikagoje (solistai — Lily Pons, P. Stoska, Anna Kaskas).

Hartto muzikos mokykloje, nuo 1958 m. inkorporuotoj i Hartfordo universitetą, 1962 m. buvo pakeistas pilnu profesorium ir nuo 1964 metų paskirtas taikomiosios muzikos departamento vedėju. Profesoriaudamas dirigavo Čikagos Symphony of the Air, New Britain, Manchesterio ir Hartfordo styginių orkestrams, o taipgi jaunimo festivaliams Connecticut, Massachusetts, New York, Pennsylvania ir Delaware valstijose. Trečiojo PLB seimo metu 1968 m. buvo Lincoln centro filharmonijos salėje koncerto dirigentu.

Šitiek ap trumpintų enciklopedinių žinių. Tikiau, kad skaitytojas dabar turi gerą vaizdą, su kokio kalibro muziku — dirigentu — pedagogu kalbamės.

Dabar — prie konkretaus pasnėkesio.

— Geriamasis Maestro, neseniai kitur skaitėme, jog imate atostogų nuo tiesioginio (profesoriaus) darbo, kad sudirigtumėte Čikagos Lietuvių Operos statomą G. Verdi „Likimo galia“. Kas davė impulsą tokiam žingsniui?

— Atsitiko taip. Hartt College of Music of the University of Hartford man davė „sabbatical“ — paliausavo nuo tiesioginių pareigų, kad galėčiau atlikti tam tikrą užduotį. Tos privilegijos dėka, esu laisvas visą antrąjį semestrą. Mano pareiga per tą laiką aplankyti žymesnes muzikines institucijas čia Amerikoje ir Europoje, kur manau užtrukti apie keturius mėnesius. Grįžęs darban turėsiu supažindinti universiteto vadovus su naujienomis muzikiniam pasauliui.

Ta proga atsirado ir „impulsas“. Čikagos L. Operos vadovybė pakvietė diriguoti G. Verdi „Likimo galia“ ir taip, po 13-ko metų, kai paskutinį kartą dirigavau Čikagoje „Margučio“ rengtame koncerte, vėl stosiu prieš lietuvių klausytojus.

— Jei neklystu, Kaune nei Vilniuje, Jums operai vadovaujant ir diriguojant, „Likimo galia“ niekada nebuvo pastatyta. Kodėl? Ir kodėl, kaip kartas, šią rečiau statomą operą Č. L. Operos kolektyvas dabar pasirinko?

— Pasirinkti operą Čikagos L. O. kolektyvui yra taip sunki užduotis, kad toliau esantiems nuo to rūpesčių sunku įsivaizduoti, ką tai reikšia. Per eilę metų daug operinio repertuaro jau yra išnaudota. Renkant operą reikia prisitaikyti prie vokalinių jėgų, kurios yra Čikagoje, iš kur kitur solistų pasirinkimas labai ribotas ir gana brangus. Bendrai, reikia labai skaitytis su išlaidomis orkestrui, kostiumams, dekoracijoms, butaforijai, orkestrinei medžiagai ir t. t. Be to, vienoj operoj chorui per daug darbo, kitoj per mažai, trečioj sunku ir nedėkinga, ar per

arti dainų šventė, kad choras spėtų viską išmokti.

Ir Vilniuj ir Kaune buvo rūpesčių dėl naujo repertuaro, kaip yra rūpesčių ir Metropolitan operai New Yorke. Viena iš rimtų priežasčių, kodėl Lietuvoj nematome „Likimo galios“ tai ta, kad neprikalbėjome mūsų tenorų rungtis su dramatine partija Don Alvaro „Likimo galioj“. Čikaga tuo atžvilgiu laimingesnė, visom pagrindinėm rolėm visi balsai yra čia pat, vietoj. Todėl kolektyvas ir pasirinko tą operą.

— Kadangi Čikagos ir jos „traukos orbitoje“ esančių miestų (Detroito, Clevelando, Toronto, Hamiltono) lietuviai retai turi progų patekti i Metropolitan ir kitų amerikiečių operų spektaklius, tai daugumai mūsų „Likimo galia“ čia bus ir pasaulinė premjera. Malonėkite paaiškinti, kas šioje operoje didesni vaidmenį turi: solistai ar choras?

— Kas operoje turi didesni vaidmenį... Kiekvienoj operoj visos integralios dalys, kaip solistai, choras, techniniai personaliai, orkestras, režisierius, dailininkas, chorvedžiai ar dirigentas yra lygiai svarbios. Statomoj operoj choro partijos nėra perkrautos, tačiau visose gražiausiose vietose choras turi labai atsakomąją užduotį.

— Visi žinome, kad Čikagos L. Operos choro nariai didele dauguma yra pilnas valandas dirbantieji tarnautojai, darbininkai, profesionalai, studentai. Repeticijos vakarais ir savaitgaliais jiems yra tikri viršvalandžiai, dažnai labai išvargus. Kokia Jūsų nuomonė apie šio choro pajėgumą, kokybę?

— Džiaugiuos, kad savo klausime minite viršvalandžius, vakarus, savaitgalius ir pridėsiu dar šventadienius, išvargimą ir t. t. Aš, bent repetuodamas su choru, nejaučiu, kad jie būtų išvargę, ar be ūpo, ar be noro viską atiduoti, ką tik iš jų prašau. Mat, jie yra tie žmonės, kurie valandų neskaito, nes jiems niekas pinigais neapmoka už sugaištą laiką. Be to, tie žmonės, kuriuos apšviečia scenos žviesia, yra teatro magijos užnuodyti visam gyvenimui; net ir tuomet, kai jaučia, kad balsas ar amžius duoda save pajusti, sunkiai atsiskiria nuo atmintinių išgyvenimų scenoje.

Č. L. Operos chore yra daug geros balsinės medžiagos, o kokybei ir muzikalumui gerinti ribų nėra.

— O ką galite pasakyti apie pagrindinius solistus?

— Reiktų daug ką pasakyti. Tam tikrą dalį aš jiems pasakyti tik asmeniškai, kai po paskutinio spektaklio (jei bilietai

bus išparduoti) iki gaidžių rytmetinių medituosime, kas mums pavyko ir kas ne. O tuo tarpu paminėsiu tik vieną dalyką, kad Čikaga, **likimo galios** dėka turi balsingus ir pajėgius žmones. Jau ilgas laiko tarpas, vis tie patys entuziastai ant savo pečių veža visą repertuarą. Aš nežinau ar daug kas žino, kiek kiekvienas spektaklis pareikalauja iš solisto sveikatos, vidinės įtampos, nervų ir susikoncestravimo. Kas bus, kai vieną dieną kuris iš jų nusipirks bilietą ir eis pasiklausti, kaip kiti dainuoja? Kur yra prieauglis, kuris juos pavaduos?

— Atleiskite diletantišką klausimą... bet mes, publika, daugumoje ir esame diletantai. Taigi, kas „Likimo galioje“ Jums teikia daugiausia galvosopio: solistai, choras, ar simfoninis orkestras?

— Didžiausias „galvosopis“ tai aš pats. Dirguosiu tą operą pirmą kartą. Kaip sėkmingai man pavyks perduoti ir interpretuoti kompozitoriaus ir libretisto užmanymus, kaip pavyks viską koordinuoti ir laikyti viso spektaklio pulsą savo rankose, aš nežinau ar nežinosiu, kol spektaklis pasibaigs. Ar pasiseks man ir visam kolektyvui pasiekti klausytojus, kad jiems visas spektaklis nebūtų tik tuščiai praleistas laikas.

— Kelių repeticijų visam vienetui bus reikalinga?

— Nežinau. Pradėjau repetuoti su solistais ir choru nuo sausio 15 d. Kiek leis sąlygos tiek ir turėsim repeticijų. Deja, su orkestru turėsiu tik dvi repeticijas. Viena iš jų bus su choru, kita su solistais. Daugiau turėti — unijos kainos per aukštos.

— Ar Jūs, „Likimo galia“ stant, ribositės tik sudirigavimu, ar darysite nurodymus ir režisieriui bei dailininkui?

— Geram spektaklyje, kur baigiasi dirigentas ir prasideda režisierius, dailininkas ar solistas, turėtų būti paslaptis. Stengsimės vienas kitą papildyti. Bendram pastatymui labai, dėl visko, tikiuos, susitarsim. O galiausiai, kaip minėjau, spektaklio pulsas mano rankose, mane daugiausia ir kritikuokit.

— Kuriam veiksmui ir kokių sutrumpinimų esate padarę? Ir kiek valandų spektaklis užtruks?

— Už visus sutrumpinimus aš esu atsakomingas. Trumpinau tik mažiau reikšmingus išgesimus. Viskas, kas gražiausia ir reikalinga, liko. Tikiosi spektaklį baigsime laiku — nereikės unijai mokėti už „viršvalandžius“.

Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija, Lietuvos Nepriklausomybės sukakties 52 metų proga pas JAV Atstovų Bute Speakerį John Mc Cormack. Iš kairės į dešinę — Chicago Lietuvių Tarybos pirmininkas R. Staniūnas, ALT pirmininkas inf. E. Bartkus, JAV Kongresmanas iš Pensilvanijos, pravedęs Atstovų Bute Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą, D. J. Flood, Speaker J. McCormack, ev. liut. kunigas Dr. M. Kavolis, skaitęs maldą Ats. Bute, JAV Ats. Buto kapelionas Rev Edv G. Latch ir Vidaus Reik. Sekretoriato atsakingas pareigūnas V. Adamkus.

— Ar Č. L. Operos kolektyvą diriguoti pasižadėjote tik šiam vieninteliam pastatymui, ar manote ir dažniau čia diriguoti?

— Tas priklauso nuo daugelio dalykų. Ar mane kvies, ką statys ir ar aš turėsiu kitais metais užtenkamai laiko.

— Jeigu Čikagoje „Likimo galios“ pastatymas ypatingai gerai pavyktų, ar galėtum būti nuvežta i kitus „lietuviškus“ miestus, i Montrealį arba i Niujorką?

— Aš būčiau patenkintas, kad gerai pavyktų ir nebūtina „ypatingai gerai“. Ar galima būtų kur kitur nuvežti, aš nežinau, geriau atsiklauskite Č. L. Operos valdybos.

Esu dėkingas prof. Vytautui Marijošiui už kooperavimą. Kad

jo atsakymai i patiektus klausimus buvo labai įdomūs, manau, su manim sutiks ir Naujienų skaitytojai.

Alfonsas Nakas

TUSTYBĖ

Sykį mirė vienas tuštybės pilnas prancūzų politikierius, i kurio laidotuves pareigos vertėmas atvyko ir pats valstybės galva Clemenceau.

Politikierių palaidojus Clemenceau pasakė savo kabineto viršininkui:

— Jei šis tuščiaaviduris povas būtų žinojęs, kad jam bus surengtos tokios iškilmingos laidotuves, jis prieš kokius dešimtį metų jau būtų numiręs!

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI „NAUJIEŖOSE“ — TURIGERIAUSIA PASISEKIMA BIZNYJE

GAIDOS MUZIKAMS IR DAINININKAMS

„NAUJIEŖOSE“ GALIMA GAUTI ŠIAS LIETUVIŠKŲ
DAINŲ GAIDAS PIANUI:

1. Rinkinys lietuviškų liaudies dainelių ir šokių, 16 psl. Rinkinyje yra šios dainos ir gaidos:

1. Tegū giria šlamščia,
užla, tra-ta-ta	8. Agunėlės
9. Vakar vakarėll
2. Suktinis I	10. Augin tėvas
3. Suktinis II	11. Meilės valsas
4. Kokietka	12. Siuntė mane motinėle
5. Padispanas	13. Čigonai
6. Vengerka	14. Pelėda
7. Klumpakojis	15. Noriu miego

Šis gaidų rinkinys kainuoja tik \$1.00.

Šiuos gaidų ir dainų rinkinius galima gauti NAUJIEŖOSE. Jei atsiųsite čekį arba Money Orderį už gaidas ir pridėsite 25 centus persiuntimo išlaidoms, tai pasiųsime jas paštu. Čekius prašome išrašyti NAUJIEŖOMS ir pasiųsti tokiu adresu:

NAUJIEŖOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILLINOIS

Muziko Strolios atsiminimai

Jau galima įsigyti muziko Juozo Strolios knyga

LIETUVOS VYČIO PĖDSAKAIS.

176 puslapiai, yra fotografijų, minkšti viršeliai. Kaina \$2.00. Tai geriausiajį sodrių pasiskaitymų knyga.

Knygą galima gauti Naujienų Administracijoje arba siunčiant Money Orderį arba čekį tokiu adresu.

NAUJIEŖOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t. 336 psl.	\$5.00
2. Juozas Liudžius, RAŠTAI, 246 psl.	\$3.00
3. M. Žofienko, SATYRINĖS NOVELĖS, 189 psl.	\$2.00
4. Liudas Mikšys, IS ISTORIJOJ OKANU ATEINA LIE-
TUVA, 699 psl.	\$12.00
5. Juozas Kapažinskis, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl.	\$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA, IR JO VEIKLA.
154 psl.	\$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTO-
RIJA, du tomai, 207 ir 225 psl.	\$2.00 ir \$3.00
8. Marius Katiliškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl.	\$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl.	\$2.00
10. Vl. Mingela, KUN. ANTANAS MILUKAS, Jo gyvenimas
ir darbai.	\$6.00
11. Adomas P. Jasas, BŪK PALAIMINTASI!	\$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštais
viršeliais \$2.00, kietais	\$4.00
13. Juozas Švaisas, PETRAS ŠIRVOKAS, 239 psl.	\$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILERASČIAI, 238 psl.	\$5.00
15. Mikas Petruskas, EGLĖ ŽALČIU KARALIENE.	\$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION.	\$10.00
17. Petronėlė Orinaitė, KA LAUMES LĖMĖ, 236 psl.	\$3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA.
310 psl.	\$1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl.
angliškai.	\$4.00
20. Pranas Ališas, MARTYNAS JANKUS, biografinė, 294 psl.	\$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl.	\$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl.	\$6.00

Šitas knygas galite įsigyti „Naujienų“ ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, šiuo adresu:

„NAUJIEŖOS“

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$4.50
In Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16. per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.	vienam mėnesiui	\$1.50
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	Kanadoje:	
	metams	\$18.00
	pusei metų	\$10.00
	vienam mėnesiui	\$2.00
	Užsieniuose:	
	metams	\$21.00
	pusei metų	\$11.00
	vienam mėnesiui	\$2.50
Dienraščio kainos:		
Chicagoje ir priemiestuose		
metams	\$18.00	
pusei metų	\$10.00	
trims mėnesiams	\$5.50	
vienam mėnesiui	\$2.00	
Kitose JAV vietose:		
metams	\$16.00	
pusei metų	\$8.50	

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Nepajėgia prisauginti bulvių

Praeitą pirmadienį rašėme, kiek Amerikos fermeriai, valdžia ir prekybininkai turi rūpestių su nepaprastai dideliais bulvių derliais. Idaho fermeriai išmoko išauginti pačią skaniausią bulvę pasaulyje. Ji miltinga, skani ir sveika. Tie fermeriai išmoko tiek tų bulvių priauginti, kad jų užtenka ne vien 200 milijonų žmonių išmaitinti, bet turi jų ir užsieniečiams paimaitinti. Prieš 40 metų Amerikos fermeriai priauginavo tiek daug bulvių, kad jie nebežinojo kur jas dėti. Valdžia mokėjo pinigų, kad fermeriai bulves naikintų, kad mažiau sodintų. Šiais metais fermeriai patys planuoja mažiau bulvių auginti, kad jų kainos bent kiek pakiltų, kad jiems darbas apsimokėtų. Pirkliai ir krautuvininkai daugiau uždirba, negu bulvių augintojai.

Amerikoje bulvių perteklius, o Rusijoje šiais metais prasidėjo bulvių badas. Visoje eilėje Rusijos miestų, pradedant pačia Maskva, bulvių nėra. Kiekvienam aišku, kad be rudens ten bulvių nebus. Praktiškai Amerikos fermeriai planuoja, kaip bulvių derlių sumažinti, tuo tarpu patys geriausi sovietiniai planuotojai nepajėgia tokių planų paruošti, kad ne tik rusai, bet ir rusų pavergtos tautos galėtų pakankamai bulvių turėti. Sovietų policija, aukšti karo vadai ir kompartijos sekretoriai gauna bulvių iš valdžios sandėlių, bet didelę gyventojų daugumą negali bulvių nusipirkti ir už didžiausius pinigus.

Sausio mėnesio pabaigoje didesnių Rusijos miestų rinkoje bulvių jau nebuvo. Vasario mėnesį bulves gaudavo tik tie restoranai, kuriuose maitinami užsieniečiai turistai. Rusams skirtuose restoranuose bulvių nebuvo. Maskvoje leidžiama "Večerniaja Gazeta" šių metų sausio 14 d. numeryje įdėjo ilgoką straipsnį, kuriame aprašo kas darosi Maskvos krautuose. Komunistų redaguojamas laikraštis skundžiasi, kad tą dieną rajoninė Frunzės vardo krautuose Nr. 38 maisto pirkti atėjusieji žmonės rado tokią iškabą: bulvių nebėra.

Begovoj gatvėje esančioje valstybinėje maisto krautuose trūksta ne tik bulvių, bet ir kitų maisto produktų. Laikraštis pastebi, kad daugelis pirkėjų išeina iš krautuves tuščiomis, nes nėra kas pirkti. Prie krautuose esančių maisto produktų susidaro ilgos maisto pirkti norinčių žmonių eilės. Apie toje krautuose esančius maisto produktus tas laikraštis šitaip rašo: "Kopūstų

LIETUVIŲ FONDO SUVAŽIAVIMAS IR JO NEAPDAIRUMAS

Lietuvių finansinė institucija, kuri kasmet darosi pajėgesnė, vadinama Lietuvių Fondo, šį mėnesį 28 d. turėjo savo metinį narių suvažiavimą, kuris įvyko Šarkos svetainėje, Čikagoje. Suvažiavimas buvo gausingas, nes jame dalyvavo 105 nariai — atstovai su teise balsavimui 2418 balsų. Gi iš viso fondas turilijau artėja prie \$700.000.

lapai nuvytę, morkos apskretusios žemėmis, obuoliai gu-li pajuodę. Bet svarbiausia, kad krautuose visai nėra bulvių.

Laikraštis "Gudok" praneša, kad Luganske valstybinėje valgykloje Nr. 2 jau kelinta diena nėra bulvių. Maistas gaminamas visai be bulvių. Gorkinske leidžiamas laikraštėlis mokytojams. Šių metų sausio 22 d. numeryje mokytojams skiriamas laikraštėlis pasakoja, kad visus kankina nepaprastai sunki žiema ir stoka maisto produktų. Krautuose jau kuris metas negalima nusipirkti mėsos arba pieno. Pačiame Gorkinske duona jau nebekepama, ją reikia atvežti iš kitų miestelių, bet paskutiniu metu jau ir bulvių nėra. Rusams bulvė yra labai svarbus maisto produktas, bet jau nuo sausio pabaigos sūkų jų gauti.

Lietuviai ūkininkai mokėdavo išauginti geras ir skanias bulves. Ypatingai būdavo skani ir miltinga raudonoji bulvė. Visais atžvilgiais ji prilygdavo išgarsintai Idaho baltajai bulvei. Lietuviai ūkininkai prisiauginavo pakankamai bulvių ne tik sau, bet ir miestams. Šiandien, atėmus žemę iš ūkininkų, jau Lietuvoje jaučiama bulvių stoka. Bet vis dėlto Vilniuje bulvių dar galima gauti. Iš Maskvos Vilniun atvažiuosieji rusai skuba į lietuviškus restoranus ir reikalauja, kad jų lėkštėje būtų bulvių. Iš Lietuvos išvažiuojantieji rusai maišais vežasi bulves į kitus miestus. Kokios yra bulvių atsargos Lietuvoje ir kiek jų ten dar yra, tiksliai kompartijos kontrolieriai tebežino, bet kiekvienam yra aišku, kad ir pačioje Lietuvoje bulvių greitai nebeliks.

Kijeve leidžiama "Komsomolskaja Znamia" sausio 22 dienos numeryje rašo, kad gyventojai pradeda skųstis nepaprastai blogu daržovių ir vaisių aprūpinimu. Tuo tarpu Kijeve dar galima gauti bulvių, bet kokias dides kainas tenka už jas mokėti, skundžiasi komunistų redaguojamas ir leidžiamas laikraštis. Tuo tarpu Minske leidžiama "Sovietskaja Bielorusia" sausio 10 d. įdėjo straipsnį apie "duoną, vandenį, vinis ir kitus dalykus". Autorius nusiskundžia, kad tų dalykų Minske jau sunku gauti. Redaktorius baigia straipsnį patardamas gyventojams nemėtyti duonos plutų, mažiau naudoti vandens, taupyti malkas ir rinkti "dar galimas naudoti žaliavas." Jis apskaičiavo, kad jeigu Minske 100.000 šeimų kiekvieną dieną surinktų visas bulvių lupenas, duonos plutas ir trupinius, tai per vieną dieną surinktų 21 toną labai brangaus maisto, kuriuo galėtų išmaitinti 1.000 paršų.

Laisvi Amerikos fermeriai priaugina tiek bulvių, kad visam kraštui jų užtenka ir nebežino, kur perteklių dėti. Tuo tarpu sovietų Rusijoje ir rusų okupuotose kraštuose, per 52 metų dirbę geriausi planuotojai iš "socializmo" jau perėjo į "komunizmą", bet nepajėgia pakankamai bulvių prisauginti.

2587 narius. Minėti skaičiai rodo, kad LF nariai domisi ir rūpinasi aktualiais fondo reikalais.

Suvažiavimą atidarė ir kalbą pasakė tarybos pirm. dr. G. Balukas, kuris trumpai apibūdino fondo reikšmę ir pasiūlydė visų bendrą darbą ugdyti fondo kapitalą, kuris

Susirinkimui pirmininkavo dr. P. Kisieliū, V. Kutkus ir V. Kamantas. Sekretoriavo — dr. R. Šomkaitė, P. Maldeikis ir J. Kavaliūnas. Buvo išrinktos mandatai, nominacijos ir balsų skaičiavimo komisijos.

Trumpu, bet svariu žodžiu pasveikino gen. kons. P. Daužvardis, pasidžiaugdamas fondo gražiu augimu ir reikšmingu prisidėjimu prie lietuviškos kultūros darbų. Toliau sveikino L. Bendruomenės vardu inž. Br. Nainys ir kiti. Visų sveikinimai reikšmingi ir prasmingi, kas rodo visuomenės įvertinimą fondo užsimojimų ir darbų.

Valdybos pirm. dr. A. Razma savo pranešime apie nuveiktus darbus, dėkojo visiems prisidėjusiems prie fondo talkos — paminėdamas spaudą, radiją, televiziją ir kitų kolonijų veikėjus. To dėka šiais metais galima buvo skirti lietuviškiems reikalams net \$33, 550. Tai didelis įnašas į lietuvių kultūrinę veiklą, kas artimai susijusi su Lietuvos išlaisvinimo idėja.

Dėl peleno paskirstymo suvažiavimas pasisakė teigiamai, išskyrus duotus \$1500 dr. T. Remeikiui, kuris renka dokumentaciją apie So vietų okupaciją ir Lietuvos inkorporaciją. Dauguma dalyvių tuo paskyrimu buvo nepatenkinti ir reikalavo jį panaikinti. Motyvai esą tokie, kad dr. T. Remeikis esąs šalininkas bendradarbiavimo ir todėl negalėjęs būti objektyvus šiam darbu. Buvo priminta, kad jei bendradarbiavimo šalininkai surado virš \$10,000 sportininkus nuvežti į Lietuvą, tai tuos kelis šimtus lengvai

Didelių miestų susigrūdimo daug kas negali pakęsti ir stengiasi iš miestų pasprukti. Čia matomas New Yorko geležinkelio stoties kasdieninis vaizdas.

galėjo rasti ir tam "moksli-niam" darbu. Kaip ir buvo tikėtasi, tarybos nariai dr. Kisieliū ir dr. Razmą įrodinėjo, kad šis darbas nėra politinis, o yra grynai mokslinis ir labai naudingas Lietuvos laisvinimo reikalams, todėl pinigai ir paskirti. Dar geriau, dr. Razma paaiškino, kad pagal LF įstatus tuos reikalus susirinkimas negali svarstyti. Gaila, kad dėl laiko stokos įstatai nebuvo panagrinėti ir taip susirinkimas turėjo kapituliuoti. Tikrumoje susirinkimas yra vyriausias šeiminkas ir jis turi teisę galutinį sprendimą daryti.

J. Tijūnas

Garų automobiliai?

Paul Clement rašo iš Minneapolis, kad beklaidami triukšmą dėl oro ir aplinkos teršimo, kur didžiausiu net už pramonę ir aviaciją didesniu teršku ir sveikatos kenkeju yra pripažintas automobilis, niekas nebeatsimeina apie prieš kokius 60 metų sėkmingai išbandytą garų varomą automobilį. Vienas tokio automobilio modelis Stanley Steamer buvęs išsigijęs tikrai gerą vardą. Visa bėda, kad įkelti garų traukdavo 25 minutes, bet garai pradėjus veikti, automobilis buvęs labai stiprus ir visais atžvilgiais tinkamas. Su 600 svarų "pakrovimo" automobilis lengvai įvažiuodavęs į bet kokią kalvą ir bėgdavęs iki 65 mylių per valandą. Tai buvęs absoliučiai švarus automobilis, be dūmų, be "smogo", be smarvės ir visiškai tylus. Kitas modelis — White Steamer buvęs brangesnis už Stanley, bet abiejų paroduota dideli kiekiai. Tie automobiliai turėjo dar tą pirmenybę, kad nebuvo susidėvintųjų dalių, tokių kaip "klučas", transmisija; nebuvo nei radiatoriaus, nei starterio.

Garų kaip ir elektros modelius nugalėjo atsiradę naftos produktai varomieji motorai kurie šiandien baigia troškinti žmones miestuose ir greitkeliuose.

HENRIKAS TAMASAUŠKAS DONELAIČIO LIETUVA XX-me AMŽIUJE

V. Dalis

Beniūnų muziejus laiko bėgy turėjo savo nuotykingą istoriją, su kuria yra susijęs ir vieno to apylinkių lietuvininko vardas. Visa tai įvyko pirmojo pasaulinio karo metu, rusams 1914 metų rudenį įsiveržus į tas apylinkes.

Gumbinės apskrity yra toks Norgalių

kaimas, prie kurio yra gana aukštokas Norgailių kalnas, nuo kurio viršūnės, žvelgiant į pietus, yra galima matyti panašius kalnus Galdapės apylinkėse, gi esant labai aiškioms dienoms, sakoma, yra galima išžiūrėti net ir Suvalkų bažnyčios bokštus. Kaip jau lietuvininkų mėgstama, Norgailių kaimo ūkininkas Erdmonas Paršaitis savo sodybą buvo išsistatęs ant pačios to Norgailių kalno skiautorės. Prie Mozūrų ežerų sumuštai rusų kariuomenei traukiantis atgal, rusai turėjo pasitraukti ir iš Darkiemio. Galdapės ir Gumbinės apylinkių. Jas apsisėdinti rusai vis tiek norėjo išsigabenti jiems čia į rankas patekusį

grobį, o su juo ir Beniūnų muziejaus meno turtus, kuriuos rusai jau buvo sukravę į traukinio vagonus. Per Gumbinę ir Eitkūnus visa tai būtų buvę išgabenta į Rusijos gilumą. Iš savo sodybos kalno viršūnėje, Paršaitis, turėdamas plačius akiračius, užmatė, kad nuo Darkiemio pusės atpūkuoja traukinio ešelonas, kuris turėjo pravažiuoti pro Norgailius. Tuo pačiu metu Paršaitis nuo kalno pastebėjo ir pirmuosius vokiečių kariuomenės žvalgas pasirodant kitoje kalno pusėje. Jis jiems tuoj pranešė apie besitartinantį rusų traukinį. Paršaitiui tarnaujant keldvėžiu, vokiečių patruliai per Nemerkiemį pasiekė Budviečius, kur paruošė pasalą atpūknojančiam traukiniui. Traukiniui su grobiu įvažiavus į Norgailių stotį, vokiečiai atidengė ugnį ir susišaudymo pasąkoje buvo pramuštas lokomotyvo garo katilas, ko dėlei traukinys toliau važiuoti nebegalėjo. Neskaitydami traukinio palydovai rusai atsisiaudydami pasitraukė į Builinių mišką, gi surasti traukinį vežami Beniūnų muziejaus meno turtai buvo vėl grąžinti į muziejų.

Kitoks buvo muziejaus likimas antrojo pasaulinio karo pabaigoje. Prieš rusams 1944 metais užėinant, muziejaus meno kūrinių buvo išgabenti į Pasialuką prie Aismarių, vokiečių vadinamą Preussisch Holland. Ten karo įkaršty jie turbūt pateko į rusų ar lenkų rankas ir apie tolimesnį visų tų eksponatų likimą iki šiol nėra jokios žinios.

ASTRAVIŠKIŲ TYRELIS

Civilizacijos nepaliesi gamtos kampeiliai visada atrėpėliai ir save žmonių akis ir sužavi juos savo gamtos pirmą pradžių paprastumu ir grožiu. Turėdami kiek laisvo laiko, žmonės mielai išklysta kur nors prie tylos upokšnio, į paežerę, ar į miško gludumoje užsislėpusio pelkyno, raito, durpyno, ar net ir į gana kuklios baliukės pakraščius, kad čia niekieno nedrumsčiamos tylos apgaubtas atsigalvintų dvasioje, galėtų įsiklausyti į paslaptingą vėjelio siūrenimą medžių ir krūmokšnių lapijoje, ar pasigėrėti jokių pašalinių garų netrukdomomis paukščių giesmėmis.

Kaip ir visur kitur, taip ir Darkiemio apskrity, Astraviškių ir kitų aplinkinių kaimų lietuvininkai jautė daug šiltų simpatijų jų apylinkėse išsilaukusiame Astraviškių tyreliai, savo niekad nekintančia panorama bylojančiam apie savo žilą, žilą senovę ir sentus laikus. Astraviškių tyrelis buvo apsuptas Vantiškių, Astraviškių ir Aukškalnių kalnelių, atsiremiančių į gana pakilus Jagelių (Jaggeln) ir Užblenkių (Uzblenken) aukštumas. Keliaujant plentu pro Bidžiūnus, Brasius, Užblenkius ir Jagelius, kairėje pusėje akį patraukia gili dauba, kurioje ir randasi Astraviškių tyrelis, senovėje buvęs atviru ežeru, bet dar ir šiandien išsaugojęs savo formą ežero charakterio žymes. Tyrelis dabar yra padengtas augmenijos kilimu. Per jį brenantis keleivis klypsta tirštame, vandeniui permirkusiame samanų patale, gi pabaidytai stirutei ar kiškučiui šoliuojant

per tuos kimsynus net vanduo trykšta į visas puses. Nors čia ir nėra atviro vandens akių, bet augmenijos kilimas yra gana plonas ir po juo liūla užakusio ežero vandenys, siekį iki dviliks metrų gylis.

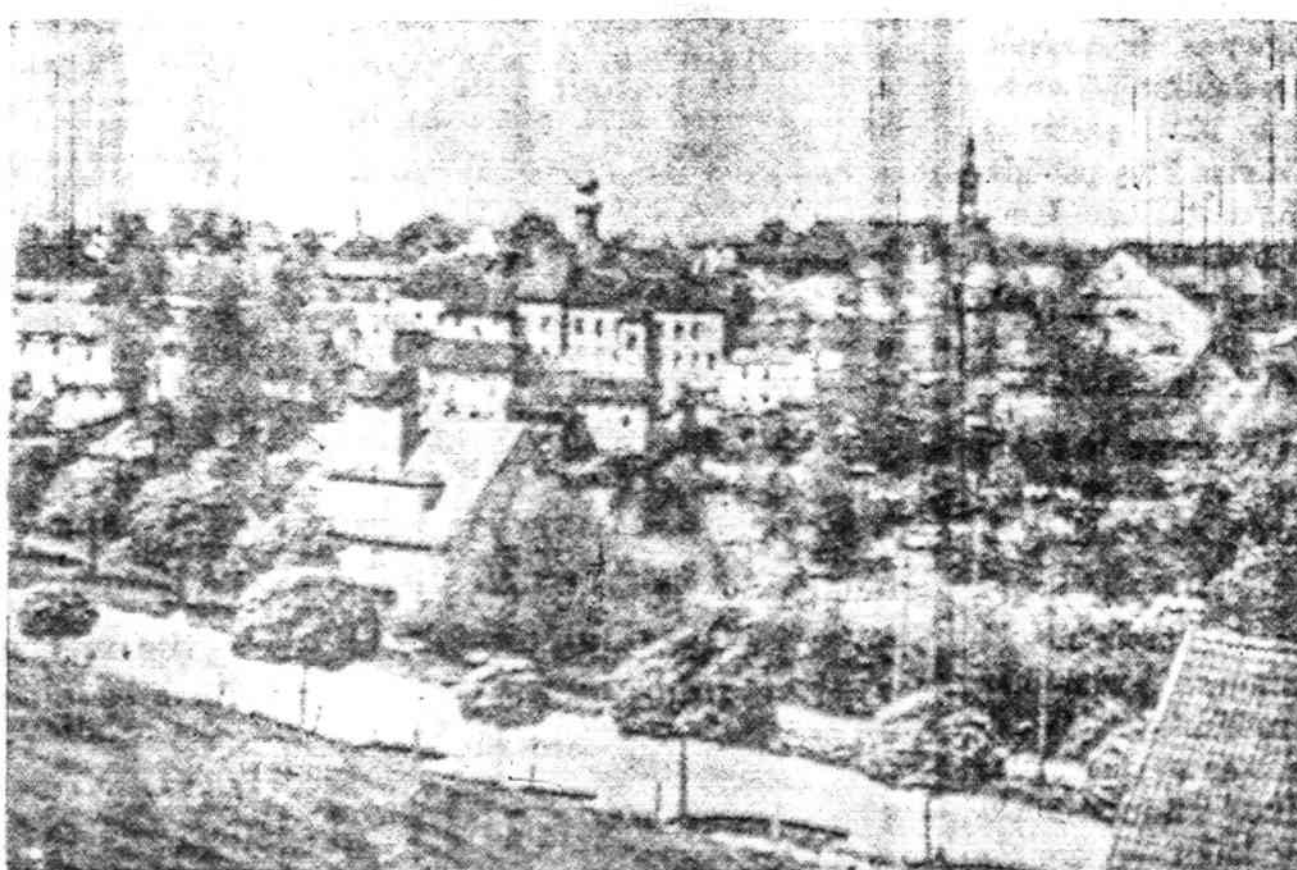
Einant toliau ta kryptimi, Darkiemio apskrities pietiniame kampe visur matysime kalnuotas apylinkes su Mažiūčių (Masutschen), Užbalių, Abšermeninkų ar Jagučių (Jagotchen) kalneliais. Ant Klišių kalno prie Klišių bažnytkaimio ir to paties vardo ežero plečiasi Klišių miškas. Taip pat ir Kermušinių, Klevėnų, Žemėnų bei Rogalių kalneliai yra apaugę eglynais bei maišytu mišku.

PADAVIMAS APIE EŽERĄ PASKANDINTUS LOBIUS

Per šias apylinkes beklaidaudamas, kelevis pasiekia Tributsvalių ežerėlį ant Darkiemio ir Galdapės apskričių ribos, pasislėpusį tankiame miške Kermušinių kaimo kaimynystėje. Seni šių apylinkių žmonės pasakoja, kad ežerę gyvena milžiniškas vėžys, kuris tupi ant ežerės paskandintos didelės skrynios, saugodamas joje sukratus turtus ir brangenybes.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

Darkiemio miesto vaizdas. Unguros upė ir plentas į Galdapę.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEZIS

Telefonai: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7688

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., ketvirtadi., nuo 1-4 ir 7-9
antradi., penktadienį nuo 1-5, treč.
ir sešadi. tikrai susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA

2709 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
4, 7-9, antradi., penkt., 10-4, ir
sešadi. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sešadi. uždaryta
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278
Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
Pirma tik susitarus.
Valandos: pirmadi., ketvirtadi., 5-8,
antradi. 2-4.

DR. ED. MARKUNAS

LIETUVIŲ OPTOMETRISTAS
4018 N. Lincoln Avenue
Chicago, Ill. 60618 Tel. 525-0952
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801.

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadi. ir penktadi. nuo
2 iki 8 v. p. p. antradi. ir ketvirtadi.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sešadi-
dienį nuo 9 iki 12 val.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POŠLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradi. nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadi. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradi., trečiad.,
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sešadi-
eniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatliepia, tai telefonai GI 8-6195

GERAI, KAD ROKISKENAI PAJUDĖJO

Džiaugte neatsidžiaugiau, kad
mano vasario 16-tos Naujienos
seilės rašinį atsiliepė (ir
dar taip šauniai, su trimis nuo-
traukomis!) p. Kazys Toliūnas.
Jau ruošiausi jo (Naujienų va-
sario 27 d. laidoj) straipsnį už-
sveikinti, kai, va, Naujienų kovo
6 d. numerį jis ir vėl, o dabar
jau labai konkrečiai ir linksma
žinele, pasikardeno. Jau, sako,
kovo 4 (taigi, per Kazimierą)
Čikagoje iniciatorių būrelis su-
sirinko, jau ratą užsuko ir dabar
jau rokiškėnų sukaktį tikrai mi-
nėsime.

Pirmiausia, kol dar gaisras ne-
išsiplėtė, skubu nuo savo pečių
nuimti pačią didžiąją garbės dalį
ir atiduoti tiems, kuriems pri-

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Sešadieniais 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš vieno atstumo
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34th Place
Tel.: FRontier 6-1882

MOVING

Leidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

GRADINSKAS

AM-FM RADIJŲ
KAINOS PRASIDĖJA NUO
\$1500
2512 W. 47th St. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS

RADIOJŲ SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadi-
nio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Sešadienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlOCK 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

ŠIA VASARA TRYS

EKSKURSIJOS

I LIETUVĄ

Gegužės 28, liepos 14 ir rugpjūčio 31
Kiekviena kelionė tęsiasi 21 dieną. Vie-
tų skaičius ribotas. Registracijos
tuojau. Išryškina leidimą į lietuvių
laiką pabūti Lietuvoje. Paraišiam
dokumentus atsikvėsti giminei
i Ameriką.

Kreipkitės į

WALTER RASK - RASCIAUSKA

AMERICAN

TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 So. Western Ave.

Chicago, Illinois 60643

Tel. 238-9787-8

Always hold
matches till
cold.

klausio. Tai dėl pirmojo iniciato-
riaus vardo. Pirmuoju iniciato-
riumi aš nesu, o kad pirmas rei-
dai išskelbiam spaudoje, tai ma-
ža ką. Mes, kurie į spaudą ra-
šome, dažnai būname "pirmi"
viešai prabilti, kai jau kitų, dėl
visokių priežasčių prie spaudos
neprieinančių, būna visa gra-
žiai sugalvota ir suplanuota.
Trumpai: mano žiniomis, Rokiš-
kio gimnazijos sukakties minėjimo
iniciatoriai yra ponas Aleksan-
dra Andriulytė-Eivienė ir
Raimundas Činauskas - Mer-
kys. Aname straipsnyje, kad ir
pavardžių neminėdama, aiškiai
sakiau, jog tie du asmenys man
vis ramybės nedavė, kol gavęs
papildomai parako iš Lietuvos,
paskelbiau. Taigi, kita kartą
posėdžiui susirinkę, rokiškėnai-
čikagiečiai, iniciatorių sąrašą
pertvarkykite taip, kaip čia nu-
rodžiau.

Labai gerai, kad jau duotas R.
Merkio adresas ir, tikiu, kaiku-
rie rokiškėnai pradės pas jį re-
gistruotis, pradės siųsti pasiū-
lymus bei atsiminimų rašinius.
Bet, nežinau kodėl, reikaldas dar
neišsiunčia iš Naujienų? Duk-
Die, kad, kol šitas mano rašinė-
lis Naujienas pasieks, jau būtų
atsiliepęs ir Draugas, o kiek vė-
liau gal ir visi savaitraščiai.
Poroje jų (konkrečiai — Nepri-
klausomųjų Lietuvoje ir Kelei-
vyje) galėsiu ir pats po žinele
įdėti. O kai dėl Draugo, tai jau
aname rašinyje minėjau, jog iš
ten laukiau iniciatyvos. Dabar
pasakyti ir kodėl. Vienas iš jo
redaktorių ir vienas pačių pro-
duktoriaus mūsų išeivijos žur-
nalistų yra kun. dr. Juozas Prun-
skis, LE ir kitomis žiniomis,
nors kilimo uteniškis, 1925 me-
tais Rokiškio gimnaziją baigęs.

Labai teisingai K. Toliūnas
pirmame straipsnyje siūlė, jog
rokiškėnais yra laikytini ne tik
pagal kraują, o ir vedybų keliu
tokiais taptę, ir arba ten gyvenę.
Būtinai būtiniausiai turi būti ir
valsečių gyventojai, kaip skapiš-
kėnai, taip ir svedasiškiai, kaip
obelėnai, taip ir pandėliškiai. O
kadangi visko centre stovės Ro-
kiškio gimnazija, tai nereikia nė
kalbėti, kad ir su rašytų atsimi-
nimų bagažu, o minėjimo metu
ir asmeniškai dalyvavimu būti-
nai turi su mumis būti ir visi
buvę gimnazijos mokytojai, ne-
svarbu iš kurio Lietuvos kampo
jie būtų kilę ir kiek ilgai ar
trumpai Rokiškyje būtų moky-
toja. O gimnazijos auklėti-
niai nebūtinai turi būti tą gim-
naziją baigę, bet gerai jei ją
kad ir trumpai būtų lankę.

Dabar pradžia noriu truputį
pajudinti gyvų rokiškėnų skru-
dėlyną. Rokiškėnų, išsibarsčiusių
po Jungtines Valstijas ir Kana-
dą. Užgriebsiu porą ir iš kitų
kontinentų. Nemanau, kad jų
pavardės čia minėdama kam
nėns bėpakenkčiau, nes tos pavar-
dės spaudoje buvo daugelį kar-
tų matytos.

Pirmiausia, man dabar jau ži-
noma buvę gimnazijos mokyto-
jai: Povilas Kesiūnas, Jurgis
Šmulskystis ir jau minėta Alek-
sandra Eivienė — visi Čikago-
je.

Prelatas Leonardas Gižinskas
(ilgametis kapelionas), Marty-
nas ir Jadviga (?) Jokubaičiai
— visi Detroitė.

Ar yra daugiau čia gyvų moky-
tojų — aš nežinau. Kas žino-
te — atsiliepkite.

Rašytojai: Juozas Balčiūnas-
Švaistas ir Alė Rita — abu Los
Angeles; Pranas Kozulis — kaž-
kur Kanadoje.

Žurnalistai: jau minėtas kun.
dr. J. Prunskis ir Vladas Būtė-
nas-Ramojus (per vedybas) —
abu Čikagoje; Stepas Povilavi-
čius - Vykintas — V. Vokietijo-
je.

Du Vlako tūzai — Juozas Au-
dėnas ir dr. Bronius Nemickas,
abu Niujorke.

Moksl. medicinos ir veterina-
rijos daktarai: Vytautas Ma-
jauskas, Jonas Mikulionis ir Vla-
das Būblys — visi Detroitė; Os-
valdas Nakas — kažkur prie Či-
kagos; Izidorius Ališauskas —

kažkur V. Anglijoje. Alfonsas

Adolfas Baitrukenas — Cleve-

lando apylinkėse; Jankauskas

(N. Y.?). Visuomenininkas Mi-

roslavas Činauskas — Kana-

dos Londone.

Dainininkė Vanda Panavaitė-

Stankuvienė — Čikagoje.

Mokytojai iš Duokiškio ir Ka-

majų: Matas ir... (pamiršau po-

nio varda) Tylos — Detroitė.

Čikagoje ir apylinkėse gyve-

na Kleofa Gaizauskienė, Stasė

Daukuvienė, Birutė Žilinskienė,

Aldona Laitienė, Adomas Šer-

mukšnis. Rodos, ir Feliksas

Daukus rokiškėnas?

Niujorko pakraščiuose gyve-

na Alė Kazickienė, Jadviga Vy-

tuvienė, Gražina Veršelytė (ne-
žinau vyro pavardės), Vytautas

Veršelis.

Ontario provincijoje, Kanadoj:

Juozas (?) Jasinevičius, Stasė

Marijošienė, Antanas Diržys,

Baleišis, Vitalija Kuprevičienė.

Vytautas Teseckas, Geldutis Al-

fonsas Montrealyje-Antanas (?)

Skeivalas.

Detroito apylinkėse — Mari-

ja Urbonavičienė, Algirdas Na-

kas. Ponia Balukienė (vardą

pamiršau) gyvena Michigano

sostinėje Lansinge.

Australijoje — Teresė Reiz-

gienė, Jonas Indrelė.

Tik tiek, beveik nė nesisten-

giant, man ant liežuvio papuolė.

Sąrašą, manau, liečia nesusin-

kiai padvigubinti. Moterų dau-

gelio terašiau per vedybas gau-

tas pavardes ne todėl, kad būtų

kokia paslaptis (čia minėtų be-

veik visų pavardės dažnai ma-

tomos aukų lapuose, madų paro-

se, veikėjų ir kitokiųose apra-

šymuose, užuojautų skelbimu-

se ir t. t.), bet tik kad būtų dau-

giau intriguojančios, iki rokiš-

kėnų susitikimas įvyks. Eilės

čia minėtų ponų vyrai irgi yra

pasizymėję lietuviškoje veikloje,

bet rokiškėnai arba savo profe-

sijoje jie tik per vedybas.

Dabar užteks. Dabar lauksim

kitų rokiškėnų pasisakymų.

Alfonsas Nakas

Kizo byla dar nebaigta

Kriminalinio teismo teisėjas

Daniel Ryan praėitį pirmadi-

nį išteisino advokatą Teichne-

ri, kurį vienas liudininkas Se-

verino Perez buvo apkaltinęs

1969 m. kovo 31 d. davus teis.

Kizui \$50. Kaltintojas Perez bu-

vo suimtas už narkotikus. Ki-

ras liudininkas Ortez paliudijo

buvęs drauge, bet nematęs,

kad adv. Teichner duotų Kizui

kyšį.

Louis Kizas 1966 metais bu-

vo suspenduotas ir pasitraukė

iš pareigų. Jis buvo Chicago

spaudoje plačiai garsintas, kad

paleidęs iš arešto daugiau kaip

50 žmonių.

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Augustinas Pocius ir šeima

Shirley Bailey, 47 metų, buvo paskir-
ta į seniai neįimtą vietą — Baitųjų
Rūmų šeimininke. Ją pasirinko po-
nia Nixonienė

1,000 suimtųjų vien tik jų pa-
čių paranka, tai yra be užsta-
to ar garantijos.

Kriminalas tebekyla

Naujausiu FBI direktoriaus
Edgar Hooverio pranešimu,
sunkiųjų nusikaltimų JAV-bė-
se per praėjusius metus lyginant
su 1968 metais padaugėjo 11
nuosimčių. Labiausiai padau-
gėjo apiplėšimai gatvėse — 15
nuosimčių. Taip pat žymiai
iki 12 nuosimčių padaugėjo
apiplėšimų grasinant ar pavar-
tojant ginklą. Beveik kas ket-
virtas apiplėšimas atliktas su
ginklu. Kita kriminalo rūšis —
išprievartavimai padaugėjo net
16 nuosimčių.

Chicagoje padaugėję visu-
rūšių nusikaltimų kaip prieš
asmenį, taip prieš nuosavybę.
Apiplėšimų pernai Chicagoje
padaryta 21,476; 1968 metais
buvo 18,997.

Susirinkimų ir parengimų

PRANEŠIMAI

— Marquette Parko Namų Savini-
kų susirinkimas. S. m. kovo mėn. 20
dieną 7:30 val. vak. Marquette Parko
parapijos salėje, 6820 So. Washtenaw
Ave., šaukiamas svarbus namų savi-
ninkų susirinkimas. Susirinkime bus
svarstoma svarbus namų savininkų
reikalas liečia klausimai. Pagrindiniai
klausimai dienotvarkėje bus sekan-
tieji: greitkelių pravedimo klausimas
ir taksų užpildymo klausimas. Ka-
dangi yra labai svarbus klausimai,
kviečiame gausiai dalyvauti. Eidami
susirinkimą, pavadinkite ir savo ge-
rus kaimynus.

— Žemaitių Kultūros Klubo ilinisk
susirinkimas įvyks trečadienį, kovo
18 dieną, 7:30 val. vakare, Hollywood
svetainėje, 2417 West 43rd St. Na-
riai kviečiami dalyvauti. Aptarsite
bėgančių klubo reikalus, kurių yra
daug.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

— Humboldt Parko Lietuvių Klubo
mėnesinis susirinkimas įvyks treči-
adienį, kovo 18 dieną, 1:00 val. po pie-
tų, Almera Simonds svetainėje, pir-
maame aukšte, 1640 N. Drake Ave. Na-
riai ir narės kviečiami atvykti pasita-
rimui apie pavasario veiklą. Po susi-
rinkimo turėsime kavutę su užkan-
džiais.
W. Mankus, rašt.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

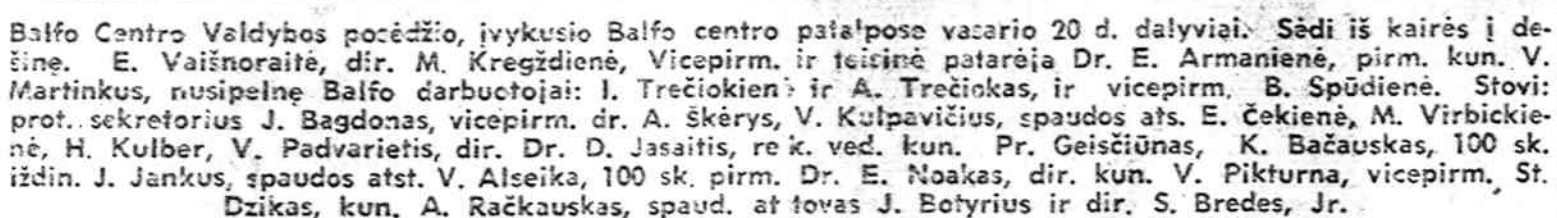
Rožė Didžiagalvė, rašt.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

Rožė Didžiagalvė, ra

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

kių. Automobiliai, šaldytuvai,
maistas, pinigai.